

Barolar Haklarımızın En Kuvvetli Güvenceleri Arasındadır

26 Haziran 2020

Hükümet tarafından barolara ve avukatların örgütlenme özgürlüğüne yönelik bazı yasal düzenlemelerin yapılması yönünde çalışmaların yürütüldüğü anlaşılmaktadır. Avukatlar ve çok sayıda baro yönetimi, yapılması düşünülen değişikliklere ve bu çalışmanın başlama ve yürütülme biçimine itirazlarını dile getirmiş ve bu konuda uluslararası hukuk ve Anayasa ile korunan haklarını kullanarak bir eylemlilik süreci başlatmıştır.

Biz aşağıda imzası olan sivil toplum kuruluşları, hukuk devletinin en önemli temellerinden olan yargı bağımsızlığı ve kuvvetler ayrılığı prensiplerinin, gerek mesleklerini sürdürmede gerekse de kendilerine en uygun örgütlenme modellerini belirlemede avukatların da bağımsız, özerk ve yürütmeden veya başkaca bir güç odağından gelebilecek her türlü müdahaleden uzak olmalarını gerektirdiğinin altını çiziyoruz.

Savunma hakkı, adil yargılanma hakkının en önemli unsurlarındandır. Avukatlar ve barolar, hem savunma hakkının kullanılabilmesinde hem de temel hak ve özgürlüklerine müdahale edilenlerin hak aramalarında son derece önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle avukatlar gerek şahsen gerekse de mensubu oldukları barolar kanalıyla hukuk devleti prensiplerinin ve hak ve özgürlüklerin korunmasının en önemli aktörlerindedir. Adaletin tesisinde üstlendikleri bu önemli ve kıymetli görev, avukatların, gerek Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde gerekse de Anayasa'da kendilerine tanınan özgül güvencelerden faydalanmasını gerektirir.

BM Avukatların Rolüne Dair Temel Prensipler ile BM Avukat ve Yargıçların Bağımsızlığı Özel Raportörü ve Uluslararası Barolar Birliği gibi uluslararası mekanizmaların geliştirdiği prensipler uyarınca barolar yalnızca avukatların mesleki faaliyetlerini düzenlemek ile sorumlu değildir. Barolar ayrıca avukatların bağımsızlığının sağlanmasında ve her türlü müdahaleden uzak bir şekilde mesleki faaliyetlerini sürdürmelerinde, adalete etkili bir şekilde erişimin sağlanmasında, kişi hak ve özgürlüklerinin korunmasında ve hukuk devleti prensiplerinin güvenceye alınmasında önemli bir role sahiptir.

Anayasa'nın 2. maddesi uyarınca Türkiye Cumhuriyeti bir "hukuk devleti"dir, 9. ve 138. maddelerine göre "yargı bağımsızdır" ve 36. maddesine göre herkes savunma ve adil yargılanma hakkına sahiptir.

Avukatlık Kanunu'nun 1. maddesi uyarınca savunma bağımsızdır, 97. ve 123. maddelerine göre savunmanın bağımsızlığının sağlanması konusunda barolar görevlidir ve 76. maddesi kapsamında hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunmak ve korumak baroların ve avukatların sorumlulukları arasındadır.

Avukatların bağımsızlığını korumaya dönük bu önemli standartların yanında uluslararası hukuk, insan haklarını korumak ve güçlendirmek için çalışan avukatları ve onların örgütlenme modelini, hak savunucusu sıfatları ile de güvence altına almaktadır. *BM İnsan Hakları Savunucuları Bildirgesi, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi Avrupa Konseyi'ne Üye Ülkelerde İnsan Hakları Savunucularının Korunması Kararı ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı İnsan Hakları Savunucularının Korunmasına İlişkin Kılavuz İlkeler* gibi belgeler ile somut olarak dile getirilen güvenceler arasında, hak savunucularının, savunuculuk faaliyetlerini özgürce sürdürmeleri için elverişli bir ortamın tesis edilmesi, hak savunucularının faaliyetlerini kısıtlamaya yönelik keyfi müdahalelerden kaçınılması ve hak savunucularının faaliyetlerinin etkili bir şekilde korunması gibi yükümlülükler sıralanmaktadır.

Bütün bu prensipler bağlamında avukatların örgütlenmelerine dair gündeme getirilen mevzuat değişiklik taleplerinin avukatlar ve barolardan gelmesi ve bu değişikliklere dair çalışmalarda avukatların gerek doğrudan gerekse de meslek örgütleri kanalı ile etkin ve belirleyici bir rol alması gerekir. Baroların bağımsızlığını, özerkliğini ve avukatların yukarıda detaylandırılan güvenceler çerçevesinde keyfi müdahalelerden uzak şekilde faaliyetlerini sürdürmelerini engelleyecek her türlü değişiklik Anayasa'ya ve uluslararası hukuk standartlarına aykırı olacaktır. Avukatlara ve meslek örgütleri olan barolara yönelik bu ve benzeri müdahalelerin hukuk devletine, temel hak ve özgürlüklere, adil yargılanma hakkına ve adaletin yerine getirilmesine yönelik oluşturduğu somut tehditlerin izleri benzer politikaların etkilerinin görüldüğü Azerbaycan, Malezya, İran ve Pakistan gibi ülkelerde sürülebilir.

Avukatlar ve barolar, haklarımızın en kuvvetli güvenceleri arasındadır. Yasa yapıcıları, baroların özgürlük ve özerkliğini zedeleyecek tüm çalışmalara son vermeye, barolara ilişkin bir mevzuat düzenlemesi yapılacaksa bu süreci, baroların etkin katılımı ile yürütmeye çağırıyoruz.

Avukatlarımızın ve barolarımızın haklı taleplerini destekliyoruz.

İnsan Hakları Savunucuları Dayanışma Ağı

Civil Rights Defenders, Düşünce Suçuna Karşı Girişim, **Eşit Haklar İçin İzleme Derneği**, Hakikat Adalet Hafıza Merkezi, **İnsan Hakları Derneği**, İnsan Hakları Gündemi Derneği, **Kaos GL**, Kırkayak Kültür, **Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği**, Punto 24 Bağımsız Gazetecilik Derneği, **Research Institute on Turkey**, Sivil Alan Araştırmaları Derneği, **SPoD LGBTİ+**, Toplum ve Hukuk Araştırmaları Vakfı, **Turkey Litigation Support Project**, Türkiye İnsan Hakları Vakfı, **Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi**, Yaşam Bellek Özgürlük Derneği, **Yurttaşlık Derneği**

İnsan Hakları Savunucuları Dayanışma Ağı, insan haklarını savunmanın evrensel bir hak olduğundan hareketle, insan hakları savunucularına yönelik tüm baskıların takipçisi olmak, kendi aralarında haberleşme ve dayanışmayı güçlendirmek amacıyla çok sayıda insan hakları örgütünün oluşturduğu bir yapıdır.